Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING,
OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling

Samenvatting

De Vlaamse Regering voert met dit besluit aanpassingen door die zijn voorzien in het Regeerakkoord:

1. Geen steun bij negatieve prijzen om de integratie van hernieuwbare energiebronnen in de energiemarkt te versterken.
2. Er wordt een vast maximaal steunvolume voorzien voor toepassingen van zonne-energie en windenergie, zoals dat eerder al werd ingevoerd voor biomassa en biogas.
3. De afgesproken verlaging van de maximale bandingfactoren wordt per technologie vastgelegd.
4. Naar aanleiding van een studie naar marktparameters voor de rendabiliteit van projecten, wordt de vooropgestelde rate of return voor de verschillende technologieën geactualiseerd.
5. In de berekeningsmethode van de steunhoogte voor specifieke projecten worden een aantal verduidelijkingen en vereenvoudigingen doorgevoerd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving
BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2020/82 werd op 23 maart 2020 verkregen.
Het advies van Inspectie van Financiën werd bekomen op 11 maart 2020.
Het begrotingsakkoord werd bekomen op 28 maart 2020.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

Het voorliggend besluit geeft uitvoering aan volgende punten uit het regeerakkoord:

1. *We laten elektriciteitsproducenten bijdragen aan het herstel van het evenwicht tussen aanbod en vraag door o.a. zo snel mogelijk geen steun meer toe te kennen aan nieuwe projecten in periodes van elektriciteitsoverschot (negatieve prijzen).*

2. *We faseren de certificatensteun voor nieuwe of vernieuwde hernieuwbare energieprojecten uit tegen 2025 via een geleidelijke reductie van de maximale toegekende steun.*
De huidige certificatensteun voor de warmtekrachtbesparing van nieuwe installaties evalueren we en bouwen we af op 10 jaar (waarvan 30% tegen 2025) in functie van evoluties op vlak van prijsverhouding gas/elektriciteit, nieuwe steunmechanismen voor capaciteit en flexibiliteit, billijk rendement en het einddoel om fossiele brandstof uit te faseren.

3. *Voor nieuwe wind- en zonprojecten werken we vanaf 2021 net als voor biomassa en biogas niet enkel met een ondersteuningsduur maar ook met een maximaal ondersteuningsvolume.*

4. *We evalueren het gegarandeerd rendement op eigen vermogen in functie van het specifieke risicoprofiel van een hernieuwbaar energieproject en wkk-projecten en beperken dit.*

2.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1:
Dit artikel bepaalt dat er geen groenestroomcertificaten meer zullen toegekend worden voor de productie tijdens uren met negatieve prijzen. Dergelijke voorwaarde is noodzakelijk om te voldoen aan de Europese richtsnoeren inzake staatssteun. De voorgestelde regeling is daarbij gebaseerd op de Duitse regeling, die eveneens geen steun voorziet indien er meer dan 6 opeenvolgende uren negatieve day-aheadprijzen voorkomen. Deze regeling werd reeds goedgekeurd door de Europese Commissie.

Daarnaast wordt in artikel 1 ook een vast steunvolume voorzien voor zon en wind, zoals dit via een eerdere wijziging van het Energiebesluit ook werd ingevoerd voor biomassa en biogas. Er moet daarbij een onderscheid gemaakt worden tussen expertisedossiers die behandeld worden door VEA en standaarddossiers (alle zonne-energieprojecten) die behandeld worden door de netbeheerders.

Artikel 2:
Naar analogie met artikel 1 voorziet dit artikel geen steun voor WKK in geval van 6 opeenvolgende uren met negatieve prijzen.

Artikel 3 :
Dit artikel voorziet de afbouw van de maximale bandingfactoren voor groenestroomcertificaten voor zon en wind tegen 2025.
Voor de groenestroomcertificaten voor biomassa en biogas, evenals voor de warmtekrachtcertificaten voor fossiele WKK, worden de maximale bandingfactoren afgebouwd met 30% tegen 2025.
Voor biogas-WKK's blijft de maximale bandingfactor behouden op 1.

Op deze manier wordt ook rekening gehouden met de volgende bepaling uit het regeerakkoord: Nieuwe of vernieuwde installaties voor energetisch gebruik van biomassa en biogas moeten voornamelijk dienen om warmtebehoeften in te vullen.

Artikel 4:
Er worden een aantal biomassacategorieën waarvoor geen potentieel wordt ingeschat of waarvoor de onrendabele top negatief is geschrapt.

Artikel 5:
De categorie stortgas wordt opgeheven wegens sterke vermindering van beschikbaar stortgas.

De categorie WKK 20-50 MW verschuift naar een projectspecifieke berekening om voor deze grootschalige projecten een correctere individuele steunhoogte te bepalen.

Artikel 6:
De procedure voor projectspecifieke berekeningen wordt vereenvoudigd. Zo kunnen alle aanvragers voortaan in 1 stap een definitieve bandingfactor aanvragen , en wordt de periode voor het vervolledigen van de aanvraag verlengd.

Artikel 7:
Het regeerakkoord voorziet ook een evaluatie van de calls voor groene warmte, restwarmte, geothermie en biomethaan. Het energiebesluit werd reeds aangepast zodat in afwachting van deze evaluatie met betrekking tot geothermie per call kan beslist worden om al dan niet in een steunbudget te voorzien. Een vergelijkbare aanpassing wordt nu ook voorzien voor biomethaan, zodat de evaluatie van de calls kan vertaald worden in de meest aangewezen budgetverdeling.

Artikel 8, 9 en 10:
In opdracht van VEA onderzocht Trinomics de aangewezen criteria om de rendabiliteit van projecten te beoordelen. Uit het rapport "Evaluatie van het gebruik van de internal rate of return (IRR) methode en van de impact van de maximale bandingfactoren" kwam naar voor dat de IRR het meest aangewezen berekeningscriterium is. Daarbij werden ook de toegepaste IRR's in het steunbeleid en de markt van de omringende landen in kaart gebracht en werden geactualiseerde IRR's voorgesteld. Deze geactualiseerde IRR's worden nu opgenomen in het Energiebesluit, zowel in bijlage III/1 (artikel 8: nieuwe groenestroomprojecten uit de representatieve projectcategorieën), bijlage III/2 (artikel 9: nieuwe warmtekrachtprojecten uit de representatieve projectcategorieën) en bijlage III/3 (artikel 10: nieuwe projecten met specifieke onrendabele toppen).

Gezien een vast steunvolume ingevoerd wordt en geen steun wordt voorzien in periodes met negatieve prijzen, met het oog op een betere inpassing van de gesteunde productie in de elektriciteitsmarkt, is het ook de bedoeling dat installaties op sommige ogenblikken gaan teruggeregeld worden. Om in deze omstandigheden de rendabiliteit en de totale steun te vrijwaren, wordt ook de periode waarin steun kan worden toegekend (tot maximaal het maximale steunvolume) verlengd, naar analogie met de aanpak gevolgd bij biomassa en biogas.

In artikel 10 worden nog een aantal parameters vastgelegd voor specifieke projectberekeningen voor PV, zoals. de korting de projectontwikkelaar maximaal kan bieden aan de lokale afnemer van elektriciteit, en de aanvaardbare opstalrechten.

Artikel 11 tot 19:
Deze artikelen regelen de inwerkingtreding van de wijzigingen.

Artikel 20:

////////////

Het besluit van 20 december 2019, art.9, tweede lid, voerde een minimum van 50% zelfafname in voor de berekening van een specifieke bandingfactor voor projecten die nog geen voorlopige of definitieve bandingfactor hebben.
Het derde lid van hetzelfde artikel voorzag ook dat de 50% zelfafname ook niet van toepassing zou zijn bij de actualisaties voor projecten die al een definitieve bandingfactor hebben.
Om beide leden correct op elkaar af te stemmen, wordt in het derde lid ook verwezen naar projecten "die nog geen voorlopige of definitieve bandingfactor hebben".

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend besluit betreft in eerste instantie aanpassingen aan de modaliteiten inzake de berekening en toekenning van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten. De kosten voor deze certificaten worden gefinancierd via een doorrekening in de factuur van de elektriciteitsverbruikers. Hierdoor zal een positieve impact zijn op de factuur van alle elektriciteitsverbruikers en dus ook op de Vlaamse Begroting.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 11 maart 2020. Het advies is als bijlage 2 toegevoegd.

Het advies stelt dat artikel 1 en 2 ook van toepassing zou kunnen zijn op lopende projecten. De inwerkingtreding van artikel 1 en 2 is echter geregeld in artikelen 8 en 9, en de wijzigingen zullen enkel van toepassing zijn op projecten met startdatum in 2021 of, voor projecten waarvoor een specifieke bandingfactor moet bepaald worden, voor projecten die nog geen definitieve bandingfactor hebben aangevraagd.

Het advies merkt op dat de situatie in Vlaanderen t.o.v. deze in Duitsland niet volledig identiek is. Wat betreft de handelsprincipes van de day-ahead markt is de situatie echter zeer vergelijkbaar, waardoor we dezelfde aanpak voorstellen.

Wat betreft artikel 4 (volgens huidige nummering artikel 7) geeft het advies aan (onder verwijzing naar een eerder advies IF) dat men eerst dient te evalueren alvorens te beslissen, o.b.v. het resultaat van de evaluatie, welke
de mogelijke wijzigingen zullen zijn aan de vigerende regelgeving. De hier gevoerde redenering waarbij een wijziging wordt doorgevoerd zonder de resultaten van de evaluatie af te wachten is onlogisch en hypothekeert het resultaat van de nog uit te voeren evaluatie. De wijziging die wordt voorgesteld aan artikel 4 maakt het echter net mogelijk om in de breedst mogelijke zin de conclusies van de evaluatie te vertalen in de verdeling van de budgettaire middelen over de verschillende types projecten voor groene warmte en restwarmte. De beslissing over deze verdeling zal echter maar genomen worden na de evaluatie.

Er is een mogelijke weerslag op de financiën van de lokale besturen in zoverre deze besturen eigenaar of aandeelhouders zijn van de installaties waarvan sprake in het ontwerp van BVR.

Het begrotingsakkoord werd bekomen op 28 maart 2020. Dit akkoord is als bijlage 3 toegevoegd.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen bijkomende impact op de lopende processen en activiteiten van de Vlaamse overheid. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is derhalve niet vereist.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investeringen en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit dient na de eerste principiële goedkeuring voor advies te worden voorgelegd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling, zoals gevoegd als bijlage 1;
2. de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- (Bijlage 1) ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit wat betreft de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling
- (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 11 maart 2020
- (Bijlage 3) het begrotingsakkoord d.d. 28 maart 2020.